

Nr 5

Socialförsäkringsutskottets betänkande med anledning av motioner om kommunalt bostadstillägg för folkpensionärer

Motionerna

I detta betänkande behandlas

motionen 1975:257 av herr Jonsson i Mora m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till höjning av de inkomstgränser vid vilka de kommunala bostadstilläggen börjar avtrappas;

motionen 1975:339 av fru Nilsson i Sunne m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag syftande till att åstadkomma ett såvitt möjligt likvärdigt stöd till pensionärernas boendekostnader enligt i huvudsak de riktlinjer som skissartat anges i motionen;

motionen 1975:462 av herr Gillström (s) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär att kommunalekonomiska utredningen genom tilläggsdirektiv får i uppdrag att överväga en ändring av gällande bestämmelser så att bostadstillägg till folkpensionärer utgår enligt likartade principer i landets samtliga kommuner;

motionen 1975:755 av herrar Hörberg (fp) och Molin (fp) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag syftande till

1. att standardhöjning av folkpensionen i sin helhet skall komma alla folkpensionärer till godo,

2. att i motionen påtalade "orättvisor" mellan folkpensionärer till följd av bostadstilläggen elimineras;

motionen 1975:1809 (jfr 1975:1053) av herr Hermansson m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag rörande ett grundbidrag till pensionärernas bostadstillägg.

Motionen 1975:755 behandlas i detta betänkande endast såvitt avser yrkandet under punkten 2. Yrkandet under punkten 1 behandlar utskottet i sitt betänkande 1975:6.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt 1 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension tillkommer hustrutillägg hustru till den, som åtnjuter folkpension i form av ålderspension eller förtidspension, om hustrun är mellan 60 och 67 år – fr. o. m. den 1 juli 1976 65 år – under förutsättning att

hon själv inte erhåller folkpension och att makarna varit gifta minst fem år. Om särskilda skäl föreligger kan hustrutillägg utgå trots att vissa av dessa förutsättningar inte är uppfyllda.

Enligt 2 § nyssnämnda lag utgår kommunalt bostadstillägg, efter beslut av vederbörande kommun, till den som åtnjuter folkpension i form av ålderspension, förtidspension eller änkepension och är mantalsskriven inom kommunen, liksom till där mantalsskriven kvinna som åtnjuter hustrutillägg.

I hustrutillägg och kommunala bostadstillägg är inkomstprövade. Reglerna härom innebär att förmånen minskas med 33 1/3 % av pensionärens årsinkomst vid sidan av folkpensionen, i den mån sidoinkomsten överstiger 1 500 kr. för den som är gift (3 000 kr. för makar tillhopa) och 2 000 kr. för ensamstående. Minskning skall först göras på bostadstillägget och därefter på hustrutillägget. Såsom inkomst räknas inte allmänt barnbidrag, tilläggs-pension till den del den föranlett minskning av pensionstillskott eller barn-tillägg, livränta, som avräknats mot ATP, eller understöd från anförvant. Vid uppskattning av förmögenhets avkastning höjs denna med 10 % av det belopp, varmed förmögenheten överstiger för den som är gift 40 000 kr. och för annan 50 000 kr. För sammanlevande makar beräknas vardera makens inkomst utgöra hälften av makarnas sammanlagda årsinkomst och värdet av förmögenhet hälften av deras sammanlagda förmögenhet.

De kommunala bostadstilläggen utgår enligt grunder som kommunen själv bestämmer. Avvikelse från de i lagen fastställda inkomstprövnings-reglerna får dock inte göras och inte heller får kommunen uppställa villkor om viss tids bosättning i kommunen eller liknande. För pensionärer som är bosatta i ålderdomshem eller därmed likställt hem äger regeringen max-imera bostadstillägget.

Kostnaderna för bostadstilläggen bestrids av vederbörande kommun.

I syfte att främja en utveckling mot större enhetlighet utfärdade Svenska kommunförbundet i november 1968 en rekommendation beträffande grunderna för bostadstillägget. Enligt denna skulle målsättningen vara att ge största möjliga grupp folkpensionärer täckning för den verkliga bostadskost-naden. Detta borde ske inom ramen för en rimlig kostnad för kommunerna och med rimlig administrativ belastning för försäkringskassorna. Utifrån denna målsättning rekommenderade förbundet att grunderna för de kom-munala bostadstilläggen utformas så att till alla pensionärer utgår ett generellt grundbelopp, vilket som regel inte bör överstiga 700–1 000 kr., samt att bostadskostnad över grundbeloppet täcks intill ett tak, som kan vara antingen beloppsmässigt eller standardmässigt fixerat.

Kommunerna har i huvudsak utformat grunderna för bostadstillägget en-ligt något av följande alternativ.

Alternativ I: Bostadstillägget utgår med ett generellt belopp oberoende av den verkliga bostadskostnaden.

Alternativ II: Bostadstillägget bestäms av bostadskostnaden eventuellt upp till ett visst belopp och/eller maximerat till bostadsstorlek.

Alternativ III: Bostadstillägget består dels av ett generellt grundbelopp, dels av ett belopp som är knutet till bostadskostnaden.

Sedan Kommunförbundet i sitt cirkulär 1968 gav synpunkter på konstruktionen av kommunala bostadstillägg har en markant övergång skett från alternativ I till alternativ II och framför allt till alternativ III. Enligt en av Kommunförbundet i samarbete med riksförsäkringsverket utförd kartläggning, som redovisats i förbundets promemoria den 17 januari 1975, använde sig den 1 juli 1974 34 (12,2 %) kommuner av alternativ I, 73 (26,3 %) av alternativ II och 171 (61,5 %) av alternativ III. Antalet pensionärer som bodde i kommuner med bostadstillägg enligt alt. I uppgick till endast 5,7 %. Av tabellmaterialet framgår vidare att drygt 50 % av pensionärerna bor i kommuner vars maximala bostadstilläggsbelopp överstiger 4 000 kr., 36 % av pensionärerna bor i kommuner vars maximala bostadstilläggsbelopp ligger mellan 3 000 kr. och 4 500 kr., medan 6 % av pensionärerna bor i kommuner vars maximala bostadstilläggsbelopp understiger 2 000 kr.

De successiva höjningarna av de kommunala bostadstilläggen jämte ökningen av antalet pensionärer har medfört betydande kostnadsökningar. Kostnaderna för bostadstilläggen 1966 var ca 450 milj. kr., medan de för innevarande budgetår beräknas till ca 1,5 miljarder kr.

Tidigare riksdagsbehandling m. m.

A. Reglerna för inkomstprövning

Reglerna om inkomstprövning har i sin nuvarande form funnits sedan 1954. De har vid upprepade tillfällen ändrats till förmån för pensionärerna. Sålunda höjdes 1969 de avdragsfria beloppen från 1 700 kr. för ensamstående och 2 400 kr. för två makar till 2 000 resp. 3 000 kr. Avdragsfaktorn som samtidigt bestämdes till 50 % har därefter fr. o. m. den 1 januari 1975 sänkts till 33 1/3 %.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 april 1972 tillkallade chefen för finansdepartementet en särskild utredning, 1972 års skatteutredning, med uppgift att se över skattesystemet. Sedan riksdagen samma år bifallit en vid skatteutskottets betänkande 1972:32 fogad reservation med yrkande att nämnda utredning genom tilläggsdirektiv borde erhålla uppdrag att pröva beskattningen av folkpensionärernas extrainkomster lät chefen för finansdepartementet utfärda sådana direktiv. Han hänvisade därvid till riksdagens uttalande att skatte- och bidragsreglerna i sin nuvarande utformning kunde leda till otillfredsställande resultat för folkpensionärerna, att svårigheterna hängde intimt samman med gällande avtrappningsregler för vissa bidrag och förmåner och att skatteutredningen vid behandlingen av likartade problem inom andra delar av skatte- och bidragssystemet också borde beakta de särskilda problem och svårigheter som gällde folkpensionärernas extra-

inkomster. Utredningen lade på grund av tilläggsdirektiven fram förslag om en provisorisk lösning i betänkandet Förslag till skatteomläggning m. m. (SOU 1974:20). På grundval av detta betänkande föreslogs i prop. 1974:132 och 133, numera antagna av riksdagen (SkU 1974:54, SfU 1974:33), en sänkning av reduceringsfaktorn vid inkomstprövningen från 50 % till 33 1/3 % och en utvidgning av rätten till extra avdrag vid inkomsttaxeringen. Inom utredningen pågår fortsatta överväganden i hithörande frågor.

Motionsyrkanden om höjning av den prövningsfria gränsen för erhållande av bostadstillägg har under en följd av år prövats och avslagits av riksdagen, senast vid 1974 års riksdag i samband med beslut om sänkning av avdragsfaktorn till 33 1/3 %. Socialförsäkringsutskottet uttalade i detta sammanhang (SfU 1974:33) att höjningen av de prövningsfria årsinkomstgränserna hade nära samband med det arbete som pågick inom 1972 års skatteutredning, vars överväganden beträffande olika former av avdrag borde avvaktas innan någon ändring gjordes i nuvarande belopp.

B. De kommunala bostadstilläggens storlek och finansiering

Vid remissbehandlingen av pensionsförsäkringskommitténs år 1968 avlämnade betänkande Pensionstillskott m. m. (SOU 1968:21) föreslog riksförsäkringsverket och Svenska kommunförbundet ytterligare utredning av vissa frågor och ansåg att det bl. a. borde övervägas om staten skulle överta ansvaret för de kommunala bostadstilläggen. Andra remissinstanser underströk att det var önskvärt att åstadkomma mer likartade regler för de kommunala bostadstilläggen, eftersom de stora skillnaderna mellan olika kommuner måste anses otillfredsställande.

I propositionen 1969:38 med förslag till lag om pensionstillskott, m. m. förklarade föredragande departementschefen att han inte var beredd att förorda utredningar av det slag som riksförsäkringsverket och Kommunförbundet föreslagit. Sådana utredningar skulle ta avsevärd tid, och de förbättringar beträffande de inkomstprövade förmånerna, som kommittén föreslagit och som i övervägande grad mottagits med tillfredsställelse av remissinstanserna, skulle inte kunna genomföras förrän längre fram i tiden. Departementschefen ansåg sig höra godta kommitténs förslag. När det gällde påpekandena om de olikheter som förelåg mellan bostadstilläggen i olika kommuner, erinrade departementschefen om att utvecklingen i fråga om bostadstilläggen alltmera gått i den riktningen att deras storlek anknytits till pensionärernas faktiska bostadskostnader. Han hänvisade också till innehålllet i den av Svenska kommunförbundet utfärdade rekommendationen angående grunderna för bostadstilläggen.

Motioner med syfte att åstadkomma större enhetlighet i fråga om de kommunala bostadstilläggen har avslagits av riksdagen åren 1970–1973. Socialförsäkringsutskottet uttalade vid 1973 års riksdag (SfU 1973:29) att Kommunförbundets rekommendation – i förening med kommunsammanslag-

ningarna vid årsskiftet 1970-1971 – enligt utskottets uppfattning torde ha bidragit till att pensionärerna i ökad utsträckning kommit att erhålla bostadstillägg som täckte deras boendekostnader intill ett visst maximum och att utvecklingen mot enhetliga grunder för beräkning av bostadstillägg ytterligare torde komma att accentueras i takt med kommunsammanslagningarna. Utskottet ansåg det därför inte motiverat att medverka till åtgärder för större enhetlighet i fråga om de kommunala bostadstilläggen.

Även frågan om finansieringen av bostadstilläggen har behandlats av riksdagen vid flera tillfällen med anledning av motioner om förstatligande av bostadstilläggen eller införande av statliga bidrag till dessa. Sedan riksdagen år 1971 begärt en utredning angående kommunernas ekonomiska situation tillkallade chefen för finansdepartementet i december 1971 en kommitté med uppgift att verkställa en allsidig utredning av primärkommunernas och landstingens ekonomiska situation (kommunalekonomiska utredningen). Enligt direktiven för utredningen (Fi 1973:40) har denna bl. a. att undersöka kommunernas möjlighet att tillgodose efterfrågan på tjänster inom olika områden i relation till det statliga bidragssystemet och att, i samband med bedömningen av den framtida kommunala finansieringssituationen, undersöka fördelar och nackdelar med en övergång till mer generella former för statsbidragsgivningen. Även frågan om finansieringen av bostadstilläggen till folkpensionärer kommer – enligt vad utskottet inhämtat – att uppmärksammas av kommittén. Riksdagen har senast 1974 (SfU 1974:7 och 1974:33) avslagit motioner om statligt grundbidrag till kommunerna för utgivande av kommunalt bostadstillägg med hänvisning till det arbete som bedrivs av utredningen. Däremot har en av chefen för finansdepartementet i propositionen 1974:132 förordad kompensation till kommunerna för hela den ökning av utgifterna för kommunala bostadstillägg till folkpensionärerna som föranletts av sänkning av avdragsfaktorn vid inkomstprövningen från 50 % till 33 1/3 % biträatts av riksdagen.

Utskottet

Kommunalt bostadstillägg kan utgå till den som uppbär folkpension i form av ålderspension, förtidspension eller änkepension och till kvinna som uppbär hustrutillägg. Kommunerna får själva bestämma grunderna för utgivande av bostadstillägg men är bundna av vissa bestämmelser om inkomstprövning. Dessa har genom beslut av 1974 års riksdag ändrats med verkan fr. o. m. den 1 januari i år och innebär att bostadstillägget skall reduceras med en tredjedel av pensionärens årsinkomst vid sidan av bl. a. folkpension i den mån sidoinkomsten överstiger 2 000 kr. för ensamstående och 1 500 kr. för gift person. Vid uppskattning av förmögenhetsavkastning höjs denna enligt särskilda regler, om förmögenheten överstiger ett visst belopp. I fråga om makar fördelas deras sammanlagda årsinkomst och förmögenhet med hälften på vardera maken. Därefter sker inkomstpröv-

ningen för vardera maken för sig.

Samtliga kommuner i landet utger numera kommunalt bostadstillägg. Kommunerna tillämpar olika grunder för beräkningen av bostadstilläggen och detta har bl. a. medfört att tilläggen beloppsmässigt uppvisar betydande variationer mellan kommunerna.

De kommunala bostadstilläggen finansieras av kommunerna. Genom beslut av 1974 års riksdag skall staten dock utge kompensation till kommunerna för de ökade kostnader som uppstår genom den samtidigt beslutade sänkningen av reduktionsfaktorn vid inkomstprövningen från hälften till en tredjedel.

I motionen 1975:257 framhålls att de inkomstgränser efter vilka bostadstilläggen reduceras varit oförändrade sedan 1969 medan under samma tid levnadskostnaderna kraftigt höjts. Motionärerna begär därför, i syfte att återställa förmånernas värde och för att eliminera de enligt deras mening besvärande marginaleffekter som uppstår genom reduktionen av det icke skattepliktiga bostadstillägget och beskattningen av sidoinkomster, en uppräknings av de reduceringsfria inkomstbeloppen.

Frågan om marginaleffekternas inverkan tas även upp i motionen 1975:755. Motionärerna framhåller att konstruktionen av inkomstprövningsreglerna medför att bostadstilläggen skapar orättvisor mellan å ena sidan pensionärer med sådana tillägg och å andra sidan pensionärer med sidoinkomster som visserligen är begränsade men dock av sådan storlek att bostadstillägg inte kan utgå. Motionärerna hävdar att en pensionär som tillhör den senare gruppen genom beskattningen av sidoinkomsterna i vissa fall kan få lägre disponibel inkomst än en folkpensionär med bostadstillägg. Motionärerna begär därför en översyn av reglerna för utgivande av bostadstillägg.

Under senare år har fortlöpande olika åtgärder vidtagits för att förbättra folkpensionärernas ekonomiska villkor. Utskottet vill särskilt erinra om de reformer riksdagen beslöt föregående år och som innebär – förutom en sänkning av pensionsåldern till 65 år fr. o. m. den 1 juli 1976 – höjningar av folkpensionens grundbelopp och successiva förbättringar fram till den 1 juli 1981 av pensionstillskotten. Jämsides med förbättringarna av pensionerna har införts ökade möjligheter till extra avdrag vid beskattningen. Den samtidigt beslutade sänkningen av reduceringsfaktorn vid inkomstprövningen av de kommunala bostadstilläggen innebär otvivelaktigt inte bara en beloppsmässig förbättring av bostadstilläggen för pensionärer med mindre sidoinkomster över inkomstprövningsgränserna utan också en minskning av de marginaleffekter som tidigare inkomstprövningsregler inneburit för dessa pensionärer.

1972 års skattekommitté, på vars provisoriska förslag (SOU 1974:20) förra årets riksdagsbeslut om ändrade reduceringsfaktorer byggde, har enligt sina direktiv att uppmärksamma de särskilda problem som gäller folkpensionärernas extrainkomster. Utskottet, som tidigare (SfU 1974:33) uttalat att

resultatet av dessa överväganden bör avvaktas innan någon ändring görs i fråga om nu gällande inkomstprövningsgränser för de kommunala bostadstilläggen, vidhåller denna uppfattning. På grund härav och då frågan om sänkning av marginaleffekterna står i direkt samband med de förslag till avdrags- och bidragsregler som skattekommittén kan komma att lägga fram avstyrker utskottet bifall till motionerna 1975:257 och 1975:755, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga.

Motionärerna i motionerna 1975:339 och 1975:462 tar upp frågan om olikheterna mellan kommunerna när det gäller principerna för att utge bostadstillägg. Sålunda framhåller motionärerna i motionen 1975:339 vikten av statliga insatser för att stimulera kommunerna till en satsning på att eliminera skillnaderna i utgående bostadstillägg. De menar att det är möjligt att införa ett statsbidrag till kostnaden för kommunala bostadstillägg i de kommuner vilkas andel pensionärer överstiger och vilkas skattekraft understiger medeltalet för rikets kommuner och begär att frågan om statliga insatser skall utredas. I motionen 1975:462 hemställs att kommunalekonomiska utredningen får i uppdrag att överväga en ändring av gällande bestämmelser så att bostadstillägg kan utgå enligt likartade principer i landets alla kommuner. Motionärerna i motionen 1975:1809 slutligen anser att man snabbt bör åstadkomma ekonomiska lättnader för kommuner och landsting och begär därför förslag till riksdagen om statligt bidrag till pensionärernas bostadstillägg.

I kommunerna har under senare år skett en kraftig satsning på att bygga ut stödet till pensionärernas bostadskostnader i enlighet med den målsättning som Kommunförbundet ställt upp i en rekommendation till kommunerna 1968. Enligt denna bör så många folkpensionärer som möjligt erhålla täckning för sin verkliga bostadskostnad. Enligt en av Kommunförbundet i samråd med riksförsäkringsverket nyligen genomförd kartläggning av bostadstilläggen till folkpensionärerna ger numera 87,8 procent av kommunerna bostadstillägg som anknyter till vederbörande pensionärs bostadskostnad. Samma undersökning visar emellertid betydliga beloppsmässiga variationer mellan bostadstilläggen i olika kommuner beroende på att bostadstilläggen i allmänhet maximeras till ett visst belopp. Till en del kan detta hänga samman med nivåskillnader i bostadskostnaderna mellan större tätorter och annorstädes. Undersökningarna visar därvid att högre bostadstillägg i allmänhet utgår i storstadsområdena än i övriga delar av landet. Variationerna i bostadstilläggen måste emellertid antas till största delen hänga samman med skillnaderna i kommunernas ekonomiska förutsättningar för att utge sådana tillägg.

Den av Kommunförbundet genomförda kartläggningen kan antas leda till en ytterligare strävan inom kommunerna att i mån av resurser minska skillnaderna dem emellan när det gäller de grunder efter vilka de kommunala bostadstilläggen skall utgå. Därutöver kan det emellertid finnas anledning att vidta åtgärder för att få reglerna mera enhetliga. I detta hänseende kan

hänvisas till det bostadspolitiska arbete som pågår inom bostadsfinansieringsutredningen och boendeutredningen. Arbetet inom dessa båda utredningar, som kan beräknas bli slutfört i år, omfattar bl. a. frågor om en eventuell samordning av statskommunala och kommunala bostadstillägg. Utskottet vill i sammanhanget också erinra om kommunalekonomiska utredningen i vars uppdrag ingår att undersöka kommunernas ekonomiska situation och pröva för- och nackdelar med en övergång till mer generella former för statsbidragsgivningen. Vid denna utrednings arbete kommer också finansieringen av bostadstilläggen att uppmärksammas.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att någon riksdagens åtgärd inte är påkallad med anledning av yrkandena i motionerna 1975:339, 1975:462 och 1975:1809 och utskottet avstyrker därför bifall till dessa.

Utskottet hemställer

1. beträffande höjning av inkomstprövningsgränserna att riksdagen avslår motionen 1975:257,
2. beträffande översyn av reglerna för utgivande av bostadstillägg att riksdagen avslår motionen 1975:755 i vad den behandlas i detta betänkande,
3. beträffande åtgärder för att minska skillnaderna mellan kommunerna vid utgivandet av bostadstillägg att riksdagen avslår motionerna 1975:339 och 1975:462,
4. beträffande grundbidrag till kommunerna att riksdagen avslår motionen 1975:1809.

Stockholm den 4 mars 1975

På socialförsäkringsutskottets vägnar
TORSTEN FREDRIKSSON

Närvarande: herrar Fredriksson (s), Augustsson* (s) Ringaby (m), Karlsson i Ronneby (s), Magnusson i Nennesholm (c), fru Håvik* (s), herrar Hyltander (fp), Marcusson (s), fröken Pehrsson (s), herrar Lindström (s), Nilsson i Kristianstad (s), Andersson i Nybro (c), Andersson i Edsbro (c), Nisser* (m) och Hagberg i Borlänge* (vpk).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer och särskilt yttrande

vid *punkten 1* beträffande höjning av inkomstprövningsgränserna

1. reservation av herr Hyltander (fp) som anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med "1972 års" och slutar på s. 7 med "i fråga." bort ha följande lydelse:

För många pensionärer med små sidoinkomster och ingen eller liten tilläggspension är möjligheten att få bostadstillägg av stor betydelse. De inkomstgränser, vid vilka tilläggen börjar avtrappas, har varit oförändrade sedan 1969. Under samma tid har en avsevärd höjning skett av såväl bostadskostnaderna som levnadskostnaderna i övrigt. Trots den förbättring av bostadstilläggens faktiska värde som sänkningen av reduceringsfaktorn innebär framstår det därför som angeläget att inkomstprövningsgränserna höjs så att bostadstilläggens värde återställs. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionen 1975:257.

1972 års skattekommitté, på vars provisoriska förslag (SOU 1974:20) förra årets riksdagsbeslut om ändrad reduceringsfaktor byggde, har enligt sina direktiv att uppmärksamma de särskilda problem som gäller folkpensionärernas extrainkomster. Då frågan om en sänkning av marginaleffekterna står i direkt samband med de förslag till avdrags- och bidragsregler som skattekommittén kan komma att lägga fram avstyrker utskottet bifall till motionen 1975:755.

dels att utskottet under 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1975:257 hos regeringen begär förslag till höjning av de inkomstgränser vid vilka de kommunala bostadstilläggen börjar avtrappas.

vid *punkten 4* beträffande grundbidrag till kommunerna

2. reservation av herr Olsson i Stockholm (vpk) som anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Mot bakgrund" och slutar med "till dessa." bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet inte att någon riksdagens åtgärd är påkallad i anledning av yrkandena i motionerna 1975:399 och 1975:462. I avvaktan på resultatet av pågående utredningsarbete finner emellertid utskottet inte minst med hänsyn till pensionärernas intresse provisoriska åtgärder erforderliga för att snabbt uppnå ekonomiska lättnader för kommunerna. Ett statligt grundbidrag av det slag som avses i motionen 1975:1809 är enligt utskottets mening en lämplig väg för att uppnå sådana förbättringar. Utskottet tillstyrker därför bifall till yrkandet i sistnämnda motion.

dels att utskottet under 4 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1975:1809 hos regeringen begär förslag rörande ett grundbidrag till pensionärernas bostadstillägg.

3. särskilt yttrande av herr Hyltander (fp) som anför:

Kommunernas kostnader för de kommunala bostadstilläggen, som i dag utgår till ca 800 000 pensionärer, har på tio år mer än tredubblats och kommer för budgetåret 1975/76 att uppgå till ca 1,5 miljarder kronor. Detta innebär

givetvis en avsevärd belastning på kommunernas ekonomi och har också för pensionärernas del medfört att tilläggen utgår med varierande belopp beroende på vederbörande kommuns ekonomiska resurser. Enligt en nyligen genomförd undersökning finns det sålunda, låt vara ett fåtal, kommuner som ger bostadstillägg med endast omkring 100 kr. i månaden. Med hänsyn till de under senare år ökade bostadskostnaderna är detta ett orimligt lågt belopp för att täcka kostnaderna för pensionärsbostad av godtagbar standard. Lägsta godtagbara bostadstillägg borde vara omkring 200 kr. i månaden.

Om staten ger ett generellt bidrag till kommunerna med t. ex. ett sådant belopp för varje bostadstilläggsberättigad skulle detta innebära en avsevärd stimulans för kommunerna att ge bostadstillägg som bättre knyter an till den verkliga kostnaden för en bostad av godtagbar standard på orten. Ett sådant bidrag skulle också medverka till att utjämna skillnaderna mellan kommunerna beträffande nu utgående bostadstillägg.

Med hänsyn till att frågan om kommunernas ekonomi och spörsmålet om mera generella statsbidrag till kommunerna f. n. är föremål för översyn inom den kommunalekonomiska utredningen finner jag inte anledning att nu begära ett generellt statsbidrag. Jag förutsätter emellertid att man så snabbt som möjligt söker lösa den berörda frågan inom den kommunalekonomiska utredningen så att förslag i ämnet utan onödigt dröjsmål kan föreläggas riksdagen.